

ДАЙДЖЕСТ

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТРИЦИКЛІЧНИХ АНТИДЕПРЕСАНТІВ ПРИ ДЕПРЕСІЇ У ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ: РЕЗУЛЬТАТИ КОКРАНІВСЬКОГО ОГЛЯДУ

Кокранівська група по депресії, тривозі та неврозам опублікувала результати систематичного огляду та мета-аналізу присвяченому оцінці ефективності трициклічних антидепресантів (ТЦА) при депресії у дітей та підлітків. Головною метою Кокранівських систематичних оглядів є постачання релевантною інформацією щодо діагностики та терапії медичних патологій для працівників сфери охорони здоров'я. Ці огляди є незалежними науковими роботами, проведеними згідно із принципами доказової медицини.

Вчені здійснили пошук рандомізованих контрольованих досліджень (РКІ), у яких брали участь особи у віці 6-18 років із депресивним розладом. Оскільки лише декілька ТЦА мають дозвіл використовуватись при лікуванні пацієнтів цієї вікової категорії, науковий пошук обмежили лише тими РКІ, у яких порівнювалась ефективність амітриптиліну, хлормипраміну, дезипраміну, дотієпіну, іміпраміну, нортриптиліну, протриптиліну та триміпраміну із плацебо.

Всього визначеним критеріям відповідали 14 РКІ. При порівнянні ТЦА з плацебо не відмічали суттєвої різниці у співвідношенні пацієнтів, що досягли ремісії (відносний ризик (ВР) 1,07; 95% довірливий інтервал (ДІ) 0,91-1,26). При цьому ВР ремісії у групах активної терапії коливався в межах від 0,43 до 1,44, але в жодній роботі він не досягнув статистичної значимості.

Порівняння симптомів депресії продемонструвало більш значиму редукцію у групах ТЦА (стандартизоване середнє відхилення (ССВ) -0,32; 95% ДІ -0,59...-0,04). Однак серед досліджень відмічали високу гетерогенність даних.

Такі побічні ефекти, як втомливість, проблеми зі сном, головний біль, серцебиття, підвищена пітливість та запори мали однакову зустрічаємість у порівнюваних групах. Серед побічних ефектів, що частіше зустрічались у групах активної терапії, реєстрували запаморочення

(ВР 2,76; 95% ДІ 1,73-4,43), ортостатичну гіпотензію (ВР 4,86; 95% ДІ 1,69-13,97), тремор (ВР 5,43; 95% ДІ 1,64-17,98) та сухість у роті (ВР 3,35; 95% ДІ 1,98-5,64).

Оцінка глобального клінічного покращення не показала значних міжгрупових відмінностей (ССВ -0,10; 95% ДІ -0,40...0,20). Частота відміни ТЦА та плацебо також суттєво не відрізнялась (ВР 1,48; 95% ДІ 0,94-2,31).

Дані з аналізу ефективності ТЦА у підгрупах (6-12 років та 12-18 років) були схожі до таких для всієї вибірки в цілому, крім того факту, що в підгрупі дітей препубертатного віку не зареєстрували відмінностей між ТЦА та плацебо у редукції симптомів, у той час як у підлітків відмічали невелику, але статистично значиму зміну у симптомах депресії.

У своїх висновках дослідники відзначили, що отримані дані свідчать про неефективність ТЦА при лікуванні депресії у дітей препубертатного віку. У той же час, призначення ТЦА може мати місце при лікуванні депресії у підлітків, однак ефект такої терапії швидше за все буде невеликим.

Також, на думку авторів, подальша оцінка ефективності «традиційних» ТЦА із змішаною норадренергічною та серотонінергічною активністю в рамках наукових досліджень є небажаною. Фармакологічні дослідження з використанням антидепресантів нової генерації демонструють їх більшу дієвість, але часто результати мають непевну клінічну значимість. У подальших дослідженнях автори рекомендують сфокусуватись на оцінці ефектів сімейної терапії, підтримуючої та інших специфічних видах терапії, крім того потрібно визначити: чи має переваги стаціонарне лікування таких пацієнтів над амбулаторним.

Hazell P, Mirzaie M. Tricyclic drug for depression in children and adolescents // Cochrane Database of Systematic Reviews. – 2013. – № 6: CD002317.